

Opolska Katedra pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego, jak każda wielowiekowa świątynia, nosi ślady różnych epok. Jej zewnętrzna elewacja, z dwiema strzelistymi wieżami, ma cechy gotyckie. Wewnątrz możemy jednak znaleźć pozostałości stylu romańskiego, elementy baroku czy klasycyzmu, patrząc choćby na ambonę. Wykonany z piaskowca portal, przed którym się znajdujemy, to jeden z elementów świątyni pokazujących zmiany architektonicznych stylów, które odcisnęły się w murach opolskiej świątyni katedralnej.

Ma on w sobie bez wątpienia cechy romańskie, ale uwagę przykuwa też jego gotycka smukłość. Dla jednych jest to portal późnoromański, zdaniem innych – wczesnogotycki. Obecnie stanowi boczne wejście, prowadzące do katedry od strony południowej. Jest też swoistą bramą czasu z dalekiej przeszłości.

Aby zobaczyć ten portal trzeba najpierw przejść przez masywne drzwi kruchty, czyli przedsionka. Na zewnątrz katedry, nad drzwiami umieszczony został tympanon, zaprojektowany przez opolskiego artystę Adolfa Panitza, również autora głównych drzwi katedry. Tympanon przedstawia Matkę Bożą z Dzieciątkiem oraz papieża Jana Pawła II, który w roku 1983 ukoronował słynący z łask obraz Matki Bożej Opolskiej znajdujący się w katedrze. Przeoczyliście tympanon? Koniecznie cofnijcie się o kilka kroków. Naprawdę wart jest uwagi!

Kruchta południowa, czyli ów przedsionek, prowadzący przez portal do katedry, zwieńczona jest krzyżowo-kolebkowym sklepieniem opartym na dwóch owalnych filarach. Kto tedy znajdzie się wprost w opolskiej katedrze.

Ale zanim zrobicie te kilka kroków, zwróćcie uwagę jeszcze na jedno: wyraźne, dość nieregularne, przebiegające wzdłuż portalu żłobienia. Zdaniem badaczy są one dziełem dawnych rycerzy, którzy czasem, w ramach zalecanej im przez duchownych pokuty, musieli wyrzekać się na jakiś czas fechtunku. Na znak owej pokuty tępili podobno swoje miecze o piaskowy portal, żłobiąc w nim owe linie. To był symbol tego, że są bezbronni i nie odważą się nikogo zaatakować, wypełniając wolę Bożą.

Popatrzcie też Państwo na usytuowanie portalu. Znaczący podpowiadają, że nie jest on orientowany - czyli skierowany na wschód, tylko na północ.

Kościół orientowany to świątynia, której prezbiterium zawsze skierowane jest na wschód, czyli w stronę, z której zgodnie z wierzeniami ma nadejść Jezus Chrystus podczas drugiego przyjścia na świat. To jeden z tych znaków, które każą przypuszczać, że postawiony tu pierwotnie, za Bolesława Chrobrego kościół, mógł być zupełnie inaczej ustawiony, niż dzisiejsza katedra.

By to potwierdzić trzeba byłoby jednak zbadać fundamenty i ściany świątyni. A to przedsięwzięcie zbyt kosztowne, aby można je było zrealizować. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można jednak stwierdzić, że wczesnogotycki portal, przed którym się znajdujemy, jest wprowadzeniem w staroromańską świątynię, potem rozbudowaną o gotycką przestrzeń znaną nam dzisiaj. Przestrzeń pełną miejsc niezwykłych, pięknych, układających się w niepowtarzalną opowieść o dziejach kościoła i miasta Opola.